

**WYKONANIE BUDŻETU MIASTA SOPOTU
za okres od 01.01.2024 do 31.12.2024 r.**

Budżet miasta Sopotu na 2024 rok uchwalony został przez Radę Miasta Sopotu w dniu 12 października 2023 roku¹ i zakładał, że:

- **prognozowane dochody** wynieść miały **453.619.400 zł**
natomiast
- **planowane wydatki** nie przekroczą limitu **560.061.800 zł**

Źródłem pokrycia planowanego w kwocie 106.442.400 zł deficytu budżetowego miały być środki finansowe pochodzące z emisji obligacji (66.700.000 zł) i z tzw. wolnych środków (39.742.400 zł).

W planie budżetowym przewidziano również kwotę 9.666.667 zł z tytułu **rozchodów** tj. środków finansowych przeznaczonych na spłatę zobowiązań wynikających z zaciągniętych przez Gminę w latach poprzednich kredytów i wyemitowanych obligacji, które spłacone miały być przychodami z tzw. "wolnych środków". Zaplanowano także środki na udzielenie pożyczek w kwocie 500.000 zł.

Rada Miasta Sopotu w trakcie roku do pierwotnego budżetu, wprowadziła zmiany zwiększające dochody o kwotę 52.116.066 zł i wydatki o 7.023.477 zł.

W zakresie dochodów najistotniejsze zmiany związane były ze zwiększeniem:

1. dochodów z tyt. udziału w podatku PIT (13,5 mln zł),
2. części oświatowej subwencji ogólnej w kwocie m.in. na podwyżki dla nauczycieli (5,1 mln zł),
3. z tytułu otrzymanej refundacji kosztów poniesionych na realizację projektu „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej – (1.9 mln zł),
4. wpływów z tyt. ugody zawartej z firmą Energie Services Sp. Z.O.O (2,5 mln zł),
5. w ramach uzupełnienia subwencji w kwocie (3,0 mln zł) na remont Al. Niepodległości w Sopocie na odcinku od skrzyżowania z ul. 23 Marca z ul. Andersa
6. w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład I transza z pierwszej promesy na realizację przebudowy ul. Sobieskiego – ZdiZ w kwocie (2.0 mln zł),
7. refundacji projektu „Leśne Trasy Rowerowe” (0,4 mln zł),
8. z tyt. wpływu z najmu (1,0 mln zł),
9. z tyt. podatku od spadku i darowizn (1,0 mln),
10. dotacji dla Konserwatora Zabytków na dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich przy Kościele Św. Andrzeja Boboli w kwocie (1,4 mln zł),
11. wpływów z tytułu czynszów z zasobów komunalnych (1,0 mln),
12. refundacji poniesionych kosztów na zadanie, „ Wody Opadowe” realizowanego przez ZDiZ, które przeznaczono się na obniżenie deficytu (4.7 mln zł),

¹ Uchwała Rady Miasta Sopotu Nr XLVII/821/2023

Plan wydatków *zwiększony* został na:

1. wpłaty do budżetu tzw. „Janosikowego” w kwocie 5,9 mln zł

Prezydent Miasta Sopotu zgodnie z posiadanymi kompetencjami, jednostronnie zarządzeniami, wprowadził do budżetu zmiany powodujące jego:

- zwiększenie po stronie dochodowej i wydatkowej o kwotę **17.094.143 zł** z tytułu przyznanych miastu większych kwot dotacji celowych oraz z Funduszu Pomocy Ukrainie.

Pozostałe zwiększenia znajdują się na stronie BIP UM Sopotu w zakładce „Zarządzenia Prezydenta Miasta”

Ogólną rezerwę budżetową rozdysponowano w części na:

1. – uposażenie funkcjonariuszy w KM PSP Sopot	32.768 zł
2. – pomoc prawną	11.000 zł
3. – koszty sądowe i komornicze W. Administracyjno -Gospodarczy	69.200 zł
4. – zwroty nienależnie pobranych świadczeń z tytułu świadczeń rodzinnych 50.000 zł	
5. odłów dzików w ramach ASF	98.000 zł

W tabelach I i II przedstawiono zmiany planu dochodów i wydatków w podziale na bieżące i majątkowe w odniesieniu do planu pierwotnego.

Tab. I

Wyszczególnienie	Budżet pierwotny planowany uchwała z dn.12.X.2023	Budżet końcowy planowany na dzień 31.XII.2024	Zmiany planu dochodów
dochody bieżące	413.308.400	471.497.448	+ 58.189.048
dochody majątkowe	40.311.000	51.332.161	+ 11.021.161
DOCHODY OGÓŁEM	453.619.400	522.829.609	+69.210.209

Tab. II

Wyszczególnienie	Budżet pierwotny planowany uchwała z dn.12.X.2023	Budżet końcowy planowany po zmianach na 31.XII.2024	Zmiany planu wydatków
wydatki bieżące	443.998.800	501.037.655	+ 57.038.855
wydatki majątkowe	116.063.000	83.141.765	-32.921.235
WYDATKI OGÓŁEM	560.061.800	584.179.420	+ 24.117.620

Po wprowadzeniu wszystkich wyżej wymienionych zmian, ostateczny budżet zamknął się w kwotach:

- **prognozowane dochody** **522.829.609 zł**
- **planowane wydatki** **584.179.420 zł**

DOCHODY

Dochody budżetowe w 2024 roku wykonane zostały w kwocie **495.336.441 zł** (94,74%)². Ich strukturę procentową oraz wykonanie przedstawiono w Tab. III. Najważniejsze źródła dochodów to: **dochody własne, subwencje, dotacje celowe oraz środki zewnętrzne w tym z budżetu Unii Europejskiej.**

Tab. III

L.p.	Rodzaje dochodów	Prognoza dochodów po zmianach		Roczne wykonanie		% wykonanie
		w zł	% struktura	w zł	% struktura	
1	2	3	4	5	6	7
I.	DOCHODY WŁASNE	399.545.363	76,42	374.342.281	75,57	93,69
	w tym:					
	• udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu centralnego:	162.749.752	31,13	162.749.752	32,86	100,00
	- udział w PIT	132.482.733	25,34	132.482.733	26,75	100,00
	- udział w CIT	30.267.019	5,79	30.267.019	6,11	100,00
	• pozostałe dochody własne, w tym:	236.795.611	45,29	211.592.529	42,71	89,37
	- ze sprzedaży składników majątkowych gminy,	37.038.000	7,08	13.429.448	2,71	36,26
	- z podatków i opłat lokalnych	84.034.416	16,07	87.707.959	17,71	104,37
	- Fundusz Pomocy Ukrainie	9.748.816	1,86	8.444.918	1,70	86,62
	- pozostałe nie wymienione wyżej dochody własne	105.974.379	20,27	102.010.204	20,59	95,26
II.	SUBWENCJE	76.464.730	14,63	76.464.730	15,44	100,00
	w tym:					
	• subwencja oświatowa	67.692.800	12,95	67.692.800	13,67	100,00
	• uzupełnienie subwencji ogólnej	158.097	0,03	158.097	0,03	100,00
III.	DOTACJE CELOWE	36.824.429	7,04	35.657.344	7,20	96,83
	w tym:					
	• na zadania zlecone,	26.224.171	5,02	26.059.532	5,26	99,37
	• na zadania własne,	7.908.743	1,51	7.320.684	1,48	92,56
	• na podstawie porozumień,	2.691.515	0,51	2.277.128	0,46	84,60
IV.	ŚRODKI zewnętrzne w tym z budżetu UE	9.995.087	1,91	8.872.086	1,79	88,76
	OGÓŁEM	522.829.609	100,0	495.336.441	100	94,74

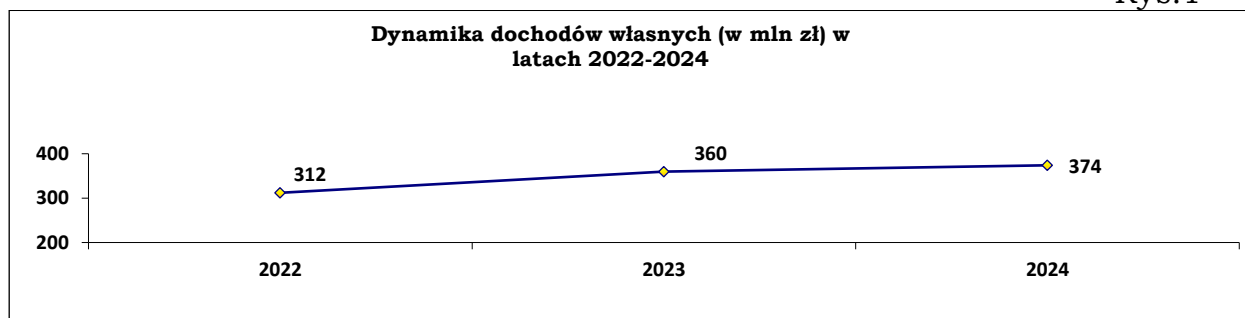
² wykonanie za rok 2023 wyniosło 93,19%

Dochody własne.

W strukturze dochodów miasta zajmują najważniejszą pozycję stanowiąc w 2024 roku 75,57%³ dochodów ogółem. Poziom ich wykonania wyniósł 93,50% założonego planu. W porównaniu z uzyskanymi dochodami w 2023 r. były wyższe o 14 mln zł. Główne zwiększenie dochodów wystąpiło w zakresie *dochodów bieżących*, w szczególności: z tytułu udziału w podatku dochodowym CIT oraz z tytułu udziału w podatku dochodowym PIT.

W zakresie *dochodów majątkowych* ich realizacja wyniosła 26,8 mln zł, a ich niewykonanie to aż 24,5 mln zł. Wynikało to przede wszystkim z bardzo niskich dochodów ze sprzedaży nieruchomości (zaledwie 13,4 mln zł) oraz z przesunięcia terminu refundacji wydatków poniesionych na zadnia współfinansowane z budżetu UE przez instytucje dofinansowujące te zadania.

Rys.1

Dochody własne stanowią podstawowe źródło finansowania wydatków miasta. Najważniejszą kategorią w tej grupie dochodów są tzw. pozostałe dochody własne (211,6 mln zł) stanowiące ponad 1/2 ich struktury i 42,71% wszystkich dochodów osiągniętych przez miasto.

Były to przede wszystkim dochody z tytułu:

1. gospodarowania składnikami majątkowymi tj. dochody pochodzące z opłat za najem i dzierżawę – 37,6 mln zł, z których:
 - 1.1 21,5 mln zł to wpływy z czynszów w budynkach komunalnych,
 - 1.2 8,2 mln zł to wpływy za dzierżawę działek miejskich
 - 1.3 7,9 mln zł pozostałe dochody osiągnięte m.in: z wynajmu pomieszczeń przez placówki oświatowe, Dom Dziecka (0,9 mln zł), z dzierżawy mola oraz dzierżawy terenów będących w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Sopotu i Rekreacji (7 mln. zł) oraz przez ZDiZ.
2. opłat za przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności – 1,2 mln zł,
3. opłat za użytkowanie wieczyste - 11,1 mln zł⁴,
4. sprzedaży składników majątkowych (gruntów) – 13,4 mln zł,
 Dochody ze sprzedaży składników majątkowych wykonane zostały na poziomie 36,26%. Niepełne wykonanie zakładanego planu wynika z faktu, iż te najistotniejsze nieruchomości nie zostały sprzedane pomimo kilku postępowań przetargowych.

³ w poprzednim roku budżetowym stanowiły 73,27% dochodów

⁴ w roku poprzednim była to kwota 9,5 mln zł, w roku 2022 -6,5 mln zł

5. podatków i opłat lokalnych – 87,7 mln zł,⁵ Zająły one w strukturze dochodów 17,71 % (w roku w 2022 17,43%, w 2023– 15,77 %,). Ich realizacja wyniosła 104,37%.

6. usług świadczonych przez jednostki miejskie – 18,0 mln zł⁶; były to opłaty:

- 6.1 za pobyt dzieci przedszkolach i w żłobku (1,2 mln zł),
- 6.2 za pobyt pensjonariuszy w Domu Pomocy Społecznej (2,2 mln zł),
- 6.3 za świadczone usługi opiekuńcze (1,1 mln zł),
- 6.4 za korzystanie z pływalni miejskiej i kąpieliska oraz molo (11,2 mln zł),
- 6.5 za usługi pogrzebowe (2,2 mln zł),
- 6.6 pozostałe (0,1 mln zł)

8. realizacji zadań zleconych – 26,1 mln zł,

9. tzw. różnych dochodów, których poziom wyniósł – 11,2 mln zł.

Były to przede wszystkim pozostałe dochody pochodzące m.in. z: dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład (2,7 mln zł), środki na przeciwdziałanie pandemii COVID 19 (0,1 mln zł), Fundusz Pomocy Ukrainie (8,4 mln),

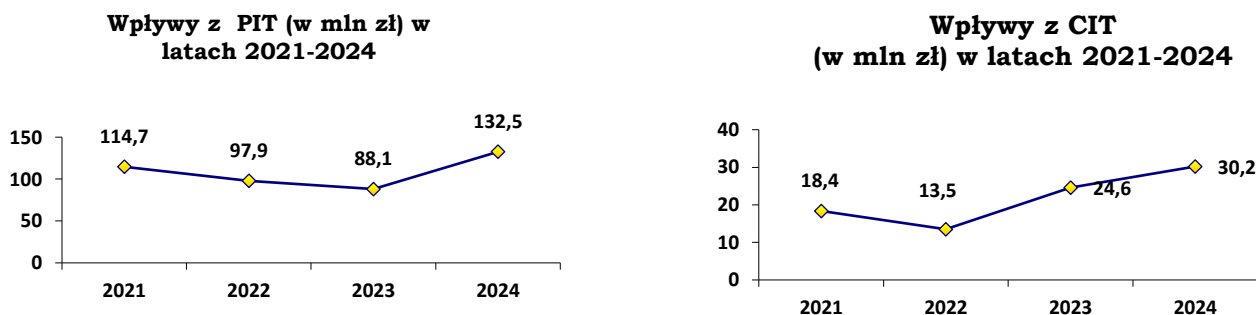
10. środków z Ministerstwa Finansów - uzupełnienie subwencji ogólnej 5,3 mln zł.

Szczegółowe zestawienia osiągniętych dochodów w grupie „pozostałe dochody”, z tytułu gospodarowania majątkiem oraz podatków i opłat lokalnych przedstawiono kolejno w Tab. IV i Tab. V na str. 12 i 14 w dalszej części opisu.

Istotne znaczenie dla dochodów miasta mają wpływy z tytułu **udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu centralnego**. Ukształtowały się one na poziomie 32,86 % (w roku 2023 – 22,92 %) dochodów ogółem.

Z tego 26,75%⁷ to udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (132,4 mln zł). Natomiast 6,11 %⁸ stanowił udział w podatku dochodowym od osób prawnych CIT (30,2 mln zł). Były one o 5,7 mln zł większe od osiągniętych w poprzednim roku budżetowym, a zostały przekazane w 100% założonego planu.

Rys.2

Jak widać na powyższych diagramach wpływy z tytułu udziału w podatkach dochodowych w zakresie podatku PIT były większe o 44,3 mln zł od tych z roku poprzedniego, natomiast w zakresie podatku dochodowego CIT były większe o 5,7 mln zł.

⁵ w ubiegłym roku wartość podatków wyniosła 77,5 mln zł

⁶ Rok 2022 – 14,9 mln zł, rok 2023 – 17,5 mln zł

⁷ udział tego podatku w 2023 roku 17,92%

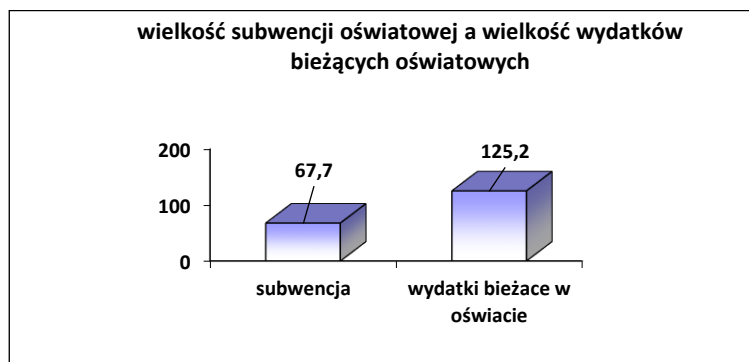
⁸ udział tego podatku w 2023 roku 5,00 %

Na **subwencje – 76,5 mln zł** stanowiące 15,44% udziału dochodów składały się:

- subwencja oświatowa (67,7 mln zł)⁹
- uzupełnienie subwencji ogólnej (0,2 mln zł)
- subwencja rozwojowa (3,7 mln zł)
- oraz część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatu (4,9 mln zł).

Należy też podkreślić, iż subwencja oświatowa w roku 2024, nie pokrywała nawet wydatków związanych z wynagrodzeniami nauczycieli i innych pracowników oświaty.

Rys.3

Wielkość **środków zewnętrznych w tym z UE**, w 2024 r. wyniosła **8,9 mln zł**¹⁰, tj. 1,79 % ogółu dochodów. Na realizację projektów w zakresie zadań bieżących wpłynęło 1,6¹¹ mln zł. Środki te wykorzystane zostały przede wszystkim na realizację projektów w zakresie opieki społecznej oraz wymianę międzyszkolną młodzieży. Na zadania inwestycyjne realizowane z tych środków wpłynęło ponad 7,3 mln zł¹², na:

1. gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (4,8 mln zł),
2. ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (1,8 mln zł),
3. pozostałą działalność w dziale gospodarkę komunalną i ochrona środowiska (0,4 mln zł),
4. urzędy gmin – (0,3 mln).

Dotacje celowe w strukturze dochodów ogółem stanowiły 7,20 % i wyniosły **35,7 mln zł**.

Strukturę procentową otrzymanych dotacji celowych przedstawia rysunek 4.

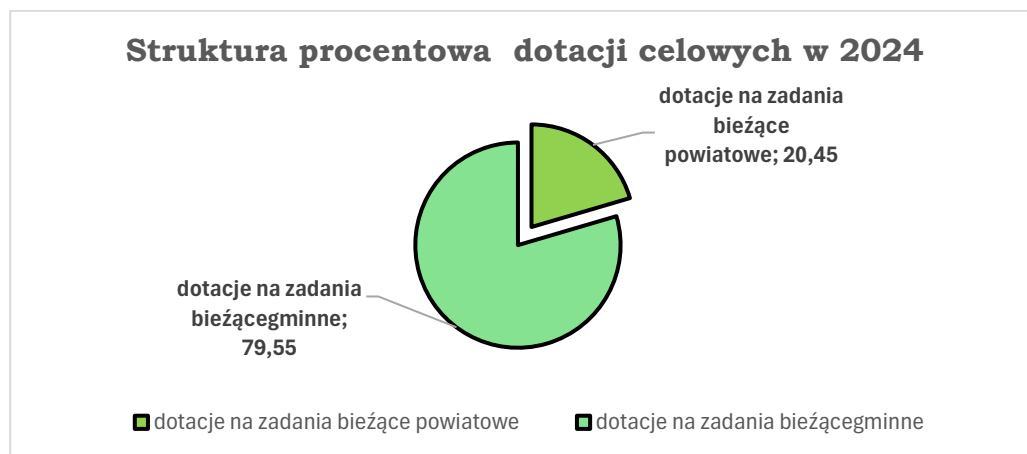
⁹ subwencja była wyższa od ubiegłorocznej o 15 mln zł, otrzymana w 2023 r o 6,9 mln od subwencji z roku 2022

¹⁰ w roku 2022 była to kwota 18,0 mln zł a 2022 14,4 mln zł

¹¹ w poprzednim roku sprawozdawczym miasto otrzymało 10,4 mln zł, w 2022 3,0 mln zł

¹² w analogicznym okresie roku poprzedniego miasto pozyskało środki w kwocie 7,6 mln zł, w roku poprzedzającym 11,4 mln zł

Rys.4

Na łączną kwotę dotacji celowych złożyły się:

- dotacje otrzymane na realizację zadań gminnych w kwocie ponad 28,4 mln zł, stanowiące 79,55% dochodów w tej grupie,
- dotacje na zadania powiatowe otrzymane w wysokości 7,3 mln zł, stanowiące 20,45% dochodów w tej grupie,

Dotacje celowe zarówno dla gminy jak i powiatu otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, zadania realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących zostały zrealizowane w 96,83 % stosunku do zaplanowanych.

Na realizację dochodów duży wpływ mają rokrocznie wyniki z gospodarowania **składnikami majątkowymi miasta**. Należą do nich między innymi dochody z tytułu:

- opłat za użytkowanie wieczyste gruntu i trwałe zarząd, które osiągnięto w wysokości 11,1 mln zł (9,5 mln zł w 2022 roku, 9,5 mln zł w roku 2023)
- odpłatnego nabycia prawa własności, gdzie wpłynęło do budżetu ponad 13,4 mln zł (9,8 mln zł w poprzednim roku). Zbyto:
 1. ul. Grunwaldzka 33a - działka nr 146/6 obszaru 115 m²,
 2. Al. Niepodległości – działka nr 127/5 obszaru 270 m².
 3. ul. Okrężna – działka nr 156/1 obszaru 655 m²
 4. ul. Mickiewicza – działka nr 46/6 i 46/18 obszaru 28 m²
 5. ul. Obodrzyków - działka nr 54/7 i 196/16 obszaru 223m² ,
 6. Al. Niepodległości – działka nr 61/13 i 62/11 obszaru 17 m²,
 7. Al. Niepodległości 958 – działki nr 10/20 720 m²,
 8. ul. Polna 70 – działka nr 1/10, 6, 1/14 obszaru 1281 m²,
 9. ul. Grunwaldzka 11 - działka 27 obszaru 1281 m²

Lokal użytkowy przy Al. Niepodległości 671-671A nie znalazł nabywcy, podobnie jak nieruchomość przy ul. Abrahama 24b.

Na wysokość uzyskanego dochodu z tytułu w/w sprzedaży nieruchomości wpływ miały także spłaty rat ze sprzedaży nieruchomości mających miejsce w latach ubiegłych oraz należności z tytułu ustanowionych służebności gruntowych i przesyłu.

- przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, które wyniosło w 2024 r. 1,2 mln zł¹³. Oprócz bieżących wpłat na dochód ten składają się również uiszczone raty za przekształcenie w poprzednich latach.

Wykonane z tych tytułów dochody ujęto poniżej w tabeli IV.

Tab. IV

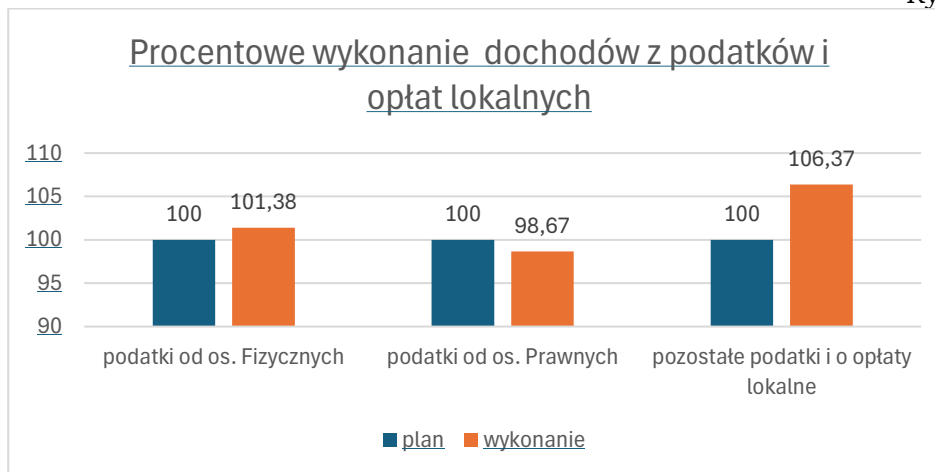
Wpływy z gospodarowania składnikami majątkowymi Miasta Sopotu	Prognoza roczna (w zł)	Wykonanie roczne (w zł)	% wykonania
Wpływy z użytkowania wieczystego nieruchomości	10.324.178	11.054.223	107,07
Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego - raty z lat poprzednich	1.447.000	1.191.421	82,34
Wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	37.000.000	13.380.292	36,16
Razem	48.771.178	25.625.936	52,54

Dochody z **majątku miasta** to również wpływy z tyt. jego najmu i dzierżawy, które znacząco wpłynęły na poziom realizacji dochodów budżetowych. Osiągnęły one wielkość 37,6 mln zł.

Do grupy pozostałych dochodów zaliczane są również wpływy z różnych opłat, takich jak: opłaty za czynności egzekucyjne, zwroty kosztów postępowania administracyjnego, wpływy z usług, mandaty, grzywny i inne kary pieniężne od osób fizycznych i prawnych.

Wysokość dochodów miasta uzyskanych w roku 2024 z tytułu **podatków i opłat lokalnych**, ich strukturę i wykonanie w porównaniu do planu przedstawiono w tabeli V, a ich procentowe wykonanie na rysunku 5.

Rys.5

¹³ w roku 2022 wpływy z tego źródła wyniosły 1,1 mln zł, w 2023 1,4 mln zł

Dochody własne Gminy Miasta Sopotu z tytułu podatków i opłat lokalnych

Tab. V

L.p	Rodzaj podatku i opłaty	Plan dochodów po zmianach		Roczne wykonanie		% wykon
		(w zł)	Struktura %	(w zł)	Struktura %	
1	Podatek od nieruchomości	29 225 000	34,78	29 037 171	33,11	99,36
2	Podatek rolny	1 000	0,00	1 171	0,00	117,10
3	Podatek leśny	50 100	0,06	62 804	0,07	125,36
4	Podatek od środków transportowych	460 000	0,55	425 010	0,48	92,39
5	Podatek od posiadania psów	41 152	0,05	43 249	0,05	105,10
6	Podatek od spadków i darowizn	5 600 000	6,66	5 714 608	6,52	102,05
7	Podatek od dział. gosp.-karta podatkowa	405 000	0,48	444 164	0,51	109,67
8	Podatek od czynności cywilno-prawnych	11 650 000	13,86	12 474 820	14,22	107,08
9	Opłata uzdrowiskowa	3 842 179	4,57	4 428 176	5,05	115,25
10	Opłata targowa	0	0,00	0	0,00	#DZIEL/0!
11	Opłata eksploatacyjna	40 000	0,05	24 138	0,03	60,35
12	Opłata skarbowa	497 000	0,59	498 282	0,57	100,26
13	Opłata komunikacyjna	500 000	0,59	563 930	0,64	112,79
14	Opłata za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	3 152 620	3,75	3 154 095	3,60	100,05
15	Opłata „śmieciowa”	24 500 000	29,15	27 139 956	30,94	110,78
16	Opłaty za zajęcie pasa drogowego i opłata parkingowa	198 278	0,24	212 187	0,24	107,01
17	Opłata z tytułu grzywien, i za opłaty ewidencyjne	2 457 960	2,92	2 124 042	2,42	86,41
18	Opłata za zezwolenia na sprzedaż alkoholu w obrocie hurtowym	702 452	0,84	702 452	0,80	100,00
19	Wpływy z opłat za wydawanie prawa jazdy	87 444	0,10	102 716	0,12	117,46
20	Odsetki od nieterminowych wpłat z tyt. podatków i opłat	604 929	0,72	535 687	0,61	88,55
21	Rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lok.	19 302	0,02	19 302	0,02	100,00
	Razem:	84 034 416	100,00	87 707 959	100,00	104,37

Podobnie jak w latach ubiegłych największy udział wśród **podatków i opłat lokalnych** zajmował **podatek od nieruchomości**, który stanowił 33,11 % w strukturze tych dochodów. Wpływy

uzyskane z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 29,0 mln zł, były niższe o 0,2 mln zł od zakładanych i znacznie wyższe od ubiegłorocznych¹⁴. Podatkiem od nieruchomości objętych było na terenie miasta Sopotu 1001 osób prawnych. Osobom fizycznym będących właścicielami, użytkownikami wieczystymi bądź posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych lub posiadaczami nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego wystawiono w 2024 roku 14.768 decyzji wymiarowych oraz 1.362 decyzji zmieniających wymiar.

Kolejną pozycję w strukturze podatków i opłat lokalnych zajęły wpływy z tzw. „**opłaty śmieciowej**” uiszczanej przez właścicieli nieruchomości i firmy za odbiór odpadów komunalnych. Wpływy uzyskane z tego tytułu były wyższe o 2,6 i wyniosły 27,1 mln zł zajmując w strukturze podatków i opłat lokalnych 30,94%.

Wysoki udział w podatkach i opłatach lokalnych w badanym okresie miał również **podatek od czynności cywilno-prawnych**, który w strukturze tych dochodów stanowił aż 14,22%. Podatkowi od czynności cywilno-prawnych podlegają umowy sprzedaży oraz zamiany rzeczy i praw majątkowych, umowy pożyczki, umowy darowizny. Podatek ten pobierany jest za pośrednictwem Urzędów Skarbowych. Jest on trudny do zaplanowania, ponieważ niełatwo przewidzieć ilość czynności podlegających opodatkowaniu w ciągu roku. Wpływy z tego źródła wyniosły w roku 2024 12,5 mln zł i były wyższe o 2,6 mln zł od uzyskanych w roku poprzednim.

Innym znaczącym źródłem dochodów są opłaty **za parkowanie w strefie płatnego parkowania i zajęcie pasa drogowego** – 0,2 mln zł.

Na zbliżonym do ubiegłego roku poziomie ukształtowały się dochody z tytułu **podatku od środków transportowych**. Wyniosły one niespełna 0,4 mln zł.

Następne miejsce zajęły wpływy z **opłaty uzdrowiskowej**, które w strukturze dochodów z podatków i opłat lokalnych stanowiły w roku ubiegłym 5,05 %¹⁵. Wykonane zostały w kwocie 4,4 mln zł tj. w 115,25 % założonego planu.

Stały poziom dochodów miasta z tytułu opłaty uzdrowiskowej pozwala stwierdzić, że miasto dobrze jest postrzegane jako nadmorski kurort przez co jest systematycznie odwiedzane przez turystów, gdyż to oni ponoszą ciężar tej opłaty.

Na poziomie 3,60 % w strukturze dochodów miasta z tytułu podatków i opłat lokalnych ukształtowały się dochody z tytułu **opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu**. Dochód z tej daniny wyniósł 3,1 mln zł. Dochody uzyskane z tego tytułu, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, muszą zostać przeznaczone na wydatki związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom.

Wpływy z tytułu **podatku od spadków i darowizn** uzyskane zostały w wysokości 5,7 mln zł i były wyższe niż w poprzednim roku o 1,1 mln. Podobnie jak podatek od czynności cywilno-prawnych podatek ten jest pobierany przez urząd skarbowy i przekazywany do budżetu miasta. Dochód z tego źródła w strukturze wyniósł 6,52 %.

Duże znaczenie dla dochodów budżetu miasta miały także inne opłaty takie jak: komunikacyjna czy skarbową, które w strukturze dochodów z podatków i opłat zajmowały od 0,6% do 0,7 %. Pozostałe podatki i opłaty lokalne miały dla budżetu mniejsze znaczenie, a ich wysokość w strukturze omawianych dochodów wynosiła od 0,1% do 0,10 %.

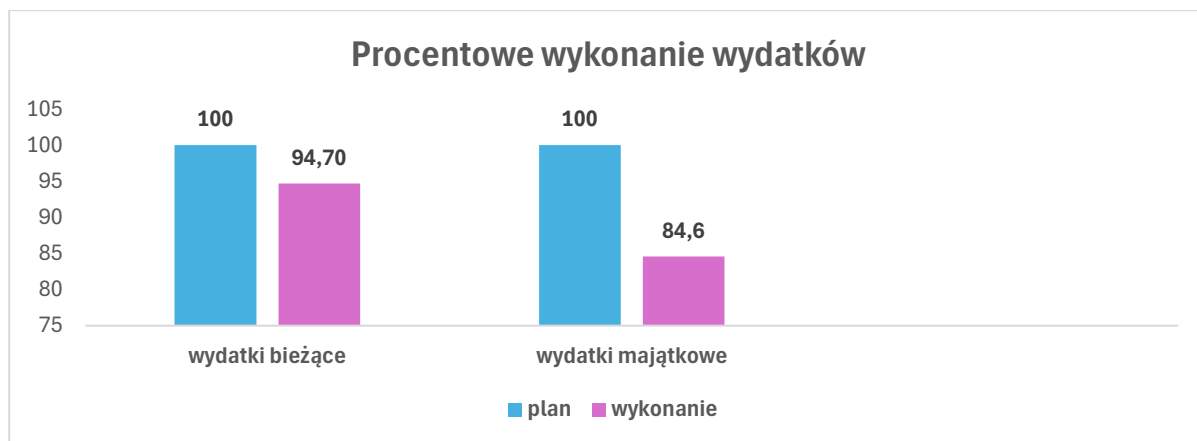
¹⁴ podatek ten wpłynął do ubiegłorocznego budżetu w wysokości 26,2,7 mln zł, w roku 2022 24,7 mln zł

¹⁵ w roku 2023 udział opłaty w strukturze podatków lokalnych wyniósł 4,78 % a w 2022 4,70%

WYDATKI

Wykonanie **wydatków** w okresie sprawozdawczym wyniosło **544.803.376 zł**, co stanowiło 93,26 %¹⁶ przyjętego planu. Wydatki **bieżące** stanowiły 87,09% (w roku 2023 – 80,24%, 2022– 81,07%)¹⁷ a ich wykonanie 94,70% (w poprzednim roku budżetowym - 93,37%, w 2022 – 92,49%), natomiast udział wydatków **majątkowych** wyniósł 12,91% (w analogicznym okresie roku ubiegłego – 19,76 %, w roku 2022 – 18,92%) a zrealizowane zostały w 84,60% (w roku 2023 – 68,55%, w 2022 - w 72,69%).

Rys.6

Kwotowe wykonanie wydatków z podziałem na **wydatki bieżące i majątkowe** przedstawia tabela VI.

Tab. VI

L.p.	Rodzaje wydatków	Plan wydatków po zmianach		Roczne wykonanie		% wykonanie
		w zł	% struktura	w zł	% struktura	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
I.	bieżące	501.037.655	85,77	474.466.028	87,09	94,70
II.	majątkowe	83.141.765	14,23	70.337.348	12,91	84,60
OGÓŁEM		584.179.420	100,0	544.803.376	100,0	93,26

Wydatki majątkowe zostały niezrealizowane w kwocie 12,8 mln zł (46,7 mln zł w roku 2023 i 32,1 mln zł w roku 2022), z której znaczącymi były:

- 1,7 mln zł modernizacja ulic gminnych i powiatowych ,
- 0,5 mln zł rozbudowa cmentarza z projektem biura,
- 3,9 mln zł budownictwo komunalne,
- 0,7 mln zł podwyższenie kapitału w spółce Aqua,
- 0,2 mln zł projekt wieży Rysie Wzgórze
- 0,4 mln inteligentne śmietniki oraz I Etap projektu NFOŚ
- 0,7 mln zł inwestycje oświatowe.
- 0,7 mln zł FEnIKS

¹⁶ wykonanie w analogicznym okresie sprawozdawczym roku 2023 wyniosło 87,14%, w 2022 87,96 %

¹⁷ były one 60,8 mln zł i 47,9 mln zł wyższe od zrealizowanych w poprzednich latach budżetowych

9. 0,6 mln zł domek na drzewie w Parku Północnym

10. 0,3 mln zł modernizacja placów zabaw ZDiZ

Szczegółowe zestawienie realizacji planu wydatków majątkowych zamieszczone zostało w załączniku nr 3, natomiast uzasadnienie niskiego wykonania zawarte zostało w części opisowej.

Natomiast niewykonanie o 26,6 mln zł¹⁸ planu wydatków bieżących, to wynik efektywnego i oszczędnego prowadzenia gospodarki finansowej w trakcie roku. Niższe wydatki poniesione zostały na:

- tzw. pozostałe wydatki bieżące – 26,6 mln zł, rezerwy budżetowe niewykorzystane zostały w wysokości 1,9 mln zł, niższe też o 1,3 mln zł były zakupy materiałów czy zakup usług zdrowotnych o 0,6 mln,
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 4,7 mln zł (MOPS 0,4 mln zł, w placówkach oświatowych 0,9 mln zł, MOSiR 0,3 mln, ZDiZ 1,0 mln zł; (były to przede wszystkim pochodne od wynagrodzeń, w związku z pozostawianiem pracowników na zwolnieniach lekarskich),
- przekazane z budżetu miasta dotacje – 1,7 mln zł, $\frac{1}{2}$ środków to dotacje dla instytucji kultury,
- remonty – 0,9 mln zł,
- wypłaty świadczeń społecznych (przede wszystkim z zakresu opieki społecznej) – 1,0 mln zł
- zakup usług pozostałych -9,1 mln zł (m.in. wydatki realizowane przez placówki oświatowe 0,1 mln zł, UM – 7,3 mln zł, ZDiZ 1,2 mln zł, MOSIR 0,4 mln, MOPS 0,1 mln zł,
- realizacja zadań z wykorzystaniem środków UE 1,5 mln zł (przesunięcia terminu bądź realizacji zadań)
- zakup energii – o 1.2 mln zł; to efekt m.in. przeprowadzonej termomodernizacji w budynkach

Wydatki bieżące zrealizowane zostały w 94,70% (w roku 2022 - 92,49%, w 2023 roku – 93,37%).

Ich niepełne wykonanie nie miało wpływu na przebieg realizacji przyjętych do wykonania zadań, nie spowodowało także ograniczenia ich zakresu rzeczowego. Wydatki były dokonywane w sposób celowy i oszczędny z jednoczesnym uzyskaniem możliwie najlepszych efektów z poniesionych wydatków. Ponadto często przy planowaniu stosowano zasadę przyjmowania wyższych założeń (rezerwa), tak aby zabezpieczyć środki na mogące wystąpić nieprzewidziane wydatki w trakcie realizacji zadań.

Wyszczególnienie	Plan wydatków bieżących (po zmianach)		Roczne wykonanie		% wyk.
	w zł	% struktura	w zł	% struktura	
wynagrodzenia i pochodne	196 056 957	39,13	191 304 373	40,32	97,58
dotacje z budżetu miasta	76 135 230	15,20	74 473 742	15,70	97,82
zakup usług pozostałych	90 248 280	18,01	81 170 840	17,11	89,94
zakup usług remontowych	15 747 749	3,14	14 806 906	3,12	94,03
świadczenia społeczne	23 858 715	4,76	22 858 623	4,82	95,81
zakup energii	16 781 400	3,35	15 554 977	3,28	92,69
środki z budżetu UE	2 081 635	0,42	568 195	0,12	27,30
pozostałe wydatki bieżące	80 127 689	15,99	73 728 372	15,54	92,01

¹⁸ w roku 2022 kwota niezrealizowanych wydatków bieżących wyniosła 30,0 mln zł, w 2023 29,4,0 mln zł

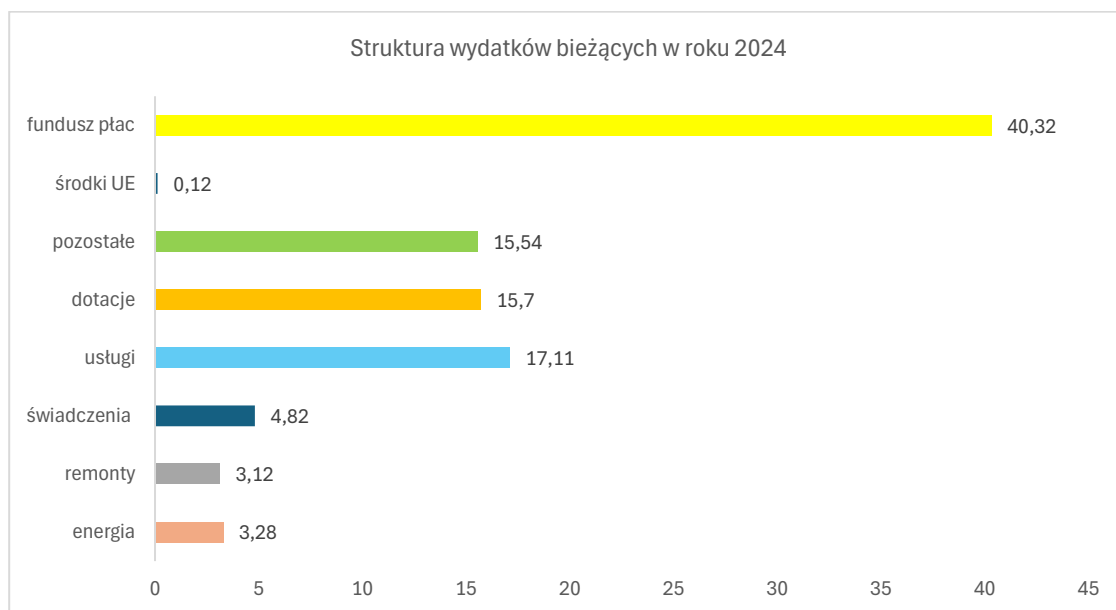
OGÓŁEM WYDATKI	501 037 655	100,00	474 466 028	100,00	94,70
-----------------------	--------------------	---------------	--------------------	---------------	--------------

Tab. VII

Wszystkie obligatoryjne zadania, do których zalicza się przede wszystkim: spłaty zadłużenia i koszty obsługi długu, obowiązkową wpłatę miasta do budżetu centralnego, wypłatę wynagrodzeń i odprowadzanie podatków i składek, jak i przekazywanie kwot dotacji przyznanych jednostkom podległym, zostały zrealizowane zgodnie z przyjętymi założeniami.

Wykonanie wydatków bieżących z podziałem na podstawowe grupy wydatków przedstawiono w tabeli poniżej.

Rys.7

Współfinansowanie z budżetu UE zadań bieżących (głównie z zakresu oświaty i wychowania oraz opieki społecznej) wyniosło 0,6 mln zł (w roku 2022 13 mln zł, w roku 2023 10,5 mln zł) z których opłacone zostały: wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) koordynatorów projektów, koszty zakupu pomocy dydaktycznych, wymiany międzyszkolnej, czy koszty materiałów promocyjnych.

W strukturze wydatków bieżących, udział poszczególnych grup rodzajowych pozostawał na zbliżonym poziomie w odniesieniu do roku poprzedniego.

Tradycyjnie największą, bo przeszło $\frac{1}{3}$ część wydatków bieżących zajmowały **wynagrodzenia i pochodne**, z których 40,32% przekazanych zostało na pokrycie funduszu płac nauczycieli i innych pracowników oświaty (w roku 2023 – 38,72%, w roku 2022 – 47,73%).

Kolejne miejsce (przeszło $\frac{1}{7}$ ogółu wydatków rzeczowych) z kwotą 74,4 mln zł (w 2023 roku – 63,5 mln zł, w 2022 roku – 55,4 mln zł) zajmowały udzielane z budżetu miasta **dotacje**. $\frac{1}{4}$ z nich to dotacje dla niepublicznych placówek oświatowych, przeszło $\frac{1}{4}$ stanowiły środki przekazane instytucjom kultury w formie dotacji podmiotowych, $\frac{1}{10}$ to dotacje celowe dla tych instytucji. Dopłata do komunikacji miejskiej to koszt blisko 8,1 mln zł, pozostałe zaś środki wydatkowane zostały w formie grantów dla organizacji pozarządowych.

Kolejną pozycję zajmują tzw. **„usługi pozostałe”** z kwotą 81,2 mln zł ($\frac{1}{7}$ wszystkich wydatków bieżących). Mieszczą się w nich wszelkie usługi świadczone na rzecz jednostek miejskich, z których blisko $\frac{1}{3}$ dotyczyły wydatków ściśle związanych z gospodarką komunalną, niespełna $\frac{1}{5}$ zadania z zakresu upowszechniania sportu.

Na „**świadczenia i zasilki społeczne**” przeznaczonych zostało 22,9 mln zł¹⁹, z których 45,20% wydatkowano na realizację programu rządowego „500+” i na świadczenia rodzinne i alimentacyjne. Były to także wypłaty diet dla radnych miasta, dla członków komisji, były to wypłaty stypendiów naukowych i socjalnych, jak również ekwiwalenty za odzież roboczą, okulary i itp.

Wydatki związane z **remontami bieżącymi** wyniosły łącznie 14,8 mln zł. Kwota powyższa obejmuje również remonty drogowe w kwocie 10,6 mln zł.

Na „**zakup energii**” (elektryczna, ciepła, woda, odprowadzanie ścieków) z budżetu wydatkowanych zostało ponad 15,5 mln zł²⁰. Były one mniejsze o 1,2 mln zł od planowanych.

Spośród „**pozostałych wydatków bieżących**” niemal $\frac{1}{5}$ stanowiła wpłata miasta do budżetu centralnego (wydatek w kwocie 14,2 mln zł)²¹. Wydatki związane z tzw. „różnymi opłatami” (13,9 mln zł) obejmowały przede wszystkim obowiązkowy odpis na ZFŚS we wszystkich jednostkach organizacyjnych miasta 6,8 mln zł. Pozostałe wydatki były kosztami funkcjonowania jednostek organizacyjnych. Obejmowały: zakup żywności, usług zdrowotnych oraz wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych (12,8 mln zł), koszty opłat za korzystanie z telefonii komórkowej i stacjonarnej, dostępu do usług internetowych (0,4 mln zł), opłaty za szkolenia (0,9 mln zł).

Wydatki majątkowe to m.in.: modernizacja zasobów komunalnych (ROM-y) - 3,8 mln zł, budownictwo komunalne – 10,9 mln zł. Inwestycje z zakresu infrastruktury drogowej kosztowały 21,4 mln, a na zadania z zakresu gospodarki komunalnej wydatkowano 10,2 mln. Na zadania z zakresu sportu i rekreacji wydano 1,8 mln zł (place zabaw dla dzieci, prace modernizacyjne na molo plaży boiskach). Podwyższenie udziałów w spółkach to wydatek w kwocie łącznej 2,5 mln zł (Pomorskie Centrum Reumatologiczne, ECO Sopot).

Zakupy inwestycyjne wyniosły 2,9 mln zł, z której poniesiono wydatki na modernizacja systemów teleinformatycznych w PSP, samochód służbowy na potrzeby Straży Miejskiej, aparat USG do diagnozowania zwierząt, aplikację Hyperview służącą do prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie elektronicznej, retoping istniejącej nawierzchni kortów zlokalizowanych na terenie Sopot Tennis Klubu, wraz z otoczeniem, zakup monitorów dotykowych do kas molo, zakup ławek i koszy do segregacji koszy na molo, zakup naświetlaczy ledowych na boisko 23 Marca, jak również doposażono placówki oświatowe w niezbędny sprzęt.

Rys.8

¹⁹ w roku 2023 świadczenia społeczne zrealizowane zostały w wysokości 21,6 mln zł, w 2022 w kwocie 33,9 mln zł

²⁰ w roku 2023 była to kwota rządu 15,2 mln zł, w 2022 – 9,9 mln zł

²¹ W roku 2022 była to kwota 11,8 mln zł, w poprzednim okresie sprawozdawczym wpłata wyniosła 11,9 mln zł

Realizację wydatków w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej przedstawiono w części opisowej.

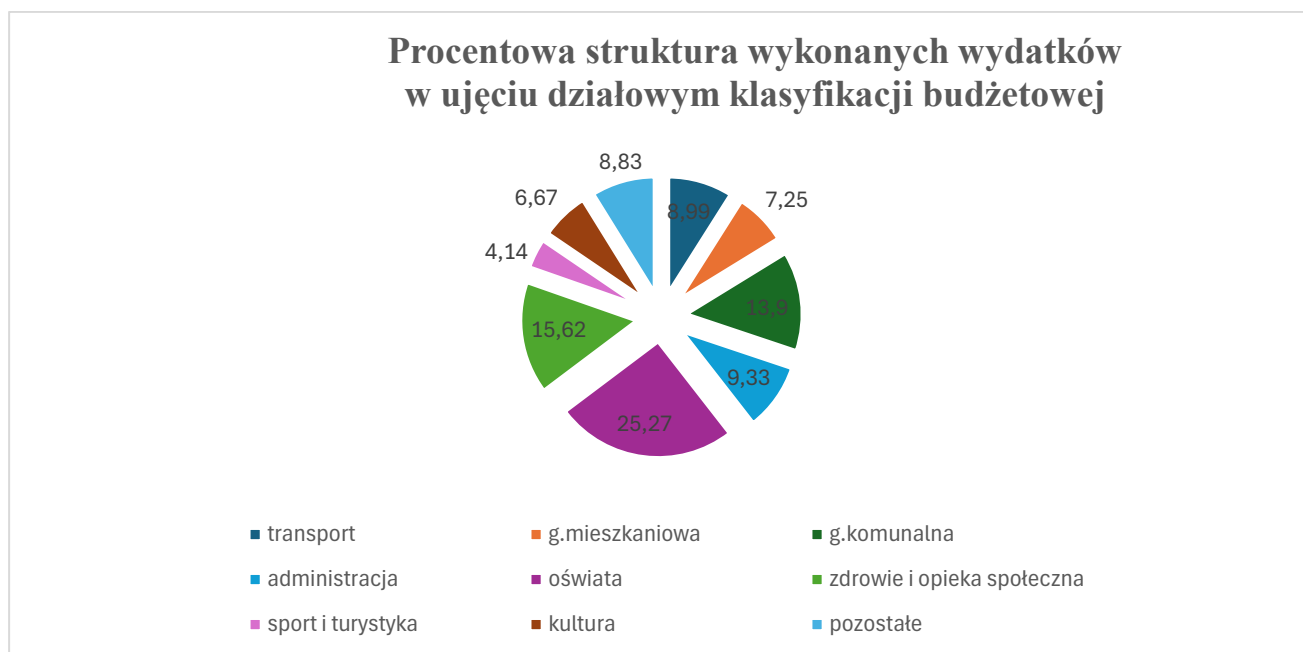
W ujęciu działów klasyfikacji budżetowej dominującą pozycję w wydatkach budżetowych zajmowały tradycyjnie koszty działów:

1. oświaty i wychowania z edukacyjną opieką wychowawczą, które wyniosły łącznie 137,5 mln zł, z czego wydatki bieżące wyniosły 132,8 mln zł (były wyższe od zeszłorocznych o 21,5 mln zł); stanowiły one 25,27% ogółu wydatków budżetu.

Zadania wychowawczo - oświatowe finansowane były z trzech źródeł: z budżetu państwa i ze środków unijnych, które stanowiły niespełna $\frac{1}{2}$ ich ogółu, czyli 71,1 mln zł oraz z dochodów uzyskiwanych przez placówki z wynajmu pomieszczeń i odpłatności za pobyt dzieci w przedszkolach 1,1 mln zł²² oraz z budżetu miasta -66,4 mln zł.

2. gospodarki komunalnej – 75,7 mln zł, w strukturze budżetu stanowiły 13,90%.
3. pomocy społecznej, ochrony zdrowia, rodziny i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej, wyniosły łącznie 85,1 mln zł i stanowiły 15,62% wydatków ogółem. Kwota ta przeszła w $\frac{1}{8}$ (15,3 mln zł) sfinansowana została dotacjami z budżetu państwa oraz odpłatności za usługi opiekuńcze (4,7 mln zł).
Należy nadmienić, iż w dz. ochrona zdrowia znajdują się zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, które finansowane są dochodami uzyskiwanymi z koncesji na sprzedaż alkoholu (3,9 mln zł),
4. transport – 48,9 mln zł, w wydatkach ogółem zajmowały 8,99 %;
5. administracji 50,8 mln zł czyli 9,33% udziału w wydatkach całego budżetu.

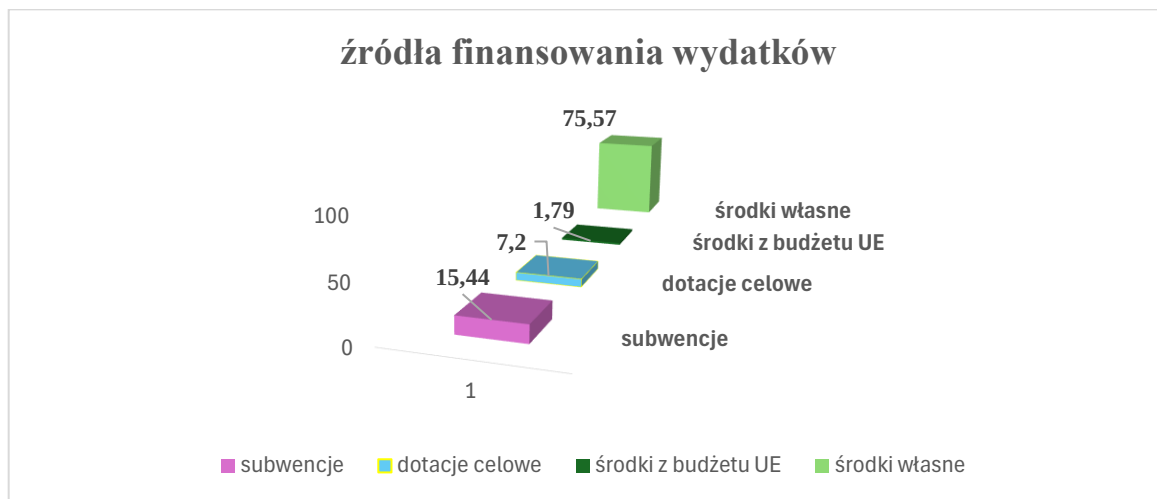
Rys.9

²² placówki odprowadziły do budżetu miasta łącznie dochody w wysokości blisko 1,1 mln zł z czego: z tytułu najmu pomieszczeń (0,8 mln zł) oraz z odpłatności rodziców za pobyt dzieci w przedszkolach miejskich (0,3 mln zł)

Należy podkreślić, iż 22,20% poniesionych wydatków budżetowych pokrytych zostało zewnętrznymi środkami finansowymi jakie miasto otrzymało w formie dotacji celowych, bezzwrotnych środków z budżetu UE, z MF czy subwencji.

Rys.10

Analiza wskazuje iż w zakresie wydatków bieżących w 2024 roku nastąpił ich szybszy wzrost niż wzrost dochodów bieżących, co spowodowało powstawanie deficytu bieżącego. Udział wydatków bieżących – 87 %, (80% w roku poprzednim, 81 % w roku 2022) w strukturze wydatków w dużej mierze związanych jest z realizacją zadań o charakterze obligatoryjnym szczególnie w obszarze edukacji.

Natomiast udział wydatków inwestycyjnych obniżył się do poziomu 13 % (19 % w roku 2022, 20% w roku 2023) .

Kwotowe i procentowe wykonanie dochodów i wydatków w zakresie wszystkich działów przedstawia zestawienie tabelaryczne na s. 25 - 56. Natomiast „Część opisowa” do sprawozdania zawiera merytoryczny opis wydatków zrealizowanych przez poszczególne Wydziały i Referaty Urzędu Miasta oraz Jednostki budżetowe.

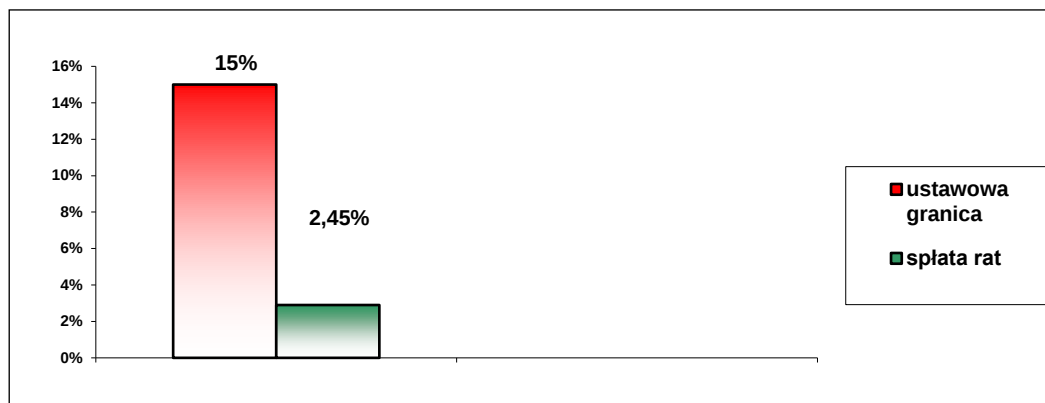
ROZCHODY - POZIOM ZADŁUŻENIA

Na spłatę zobowiązań miasta z tytułu zaciągniętych w latach poprzednich kredytów i pożyczek w 2024 roku zaplanowano 12.166.667 zł i wydatkowano kwotę w pełnej wysokości. Natomiast koszty obsługi zadłużenia wyniosły 5.523.673 zł i były wyższe od ubiegłorocznych o 18,12%²³ z racji utrzymującego się wysokiego oprocentowania jak również nowych emisji obligacji przez miasto.

Na koniec 2024 r. **relacja rocznych obciążeń budżetu z tytułu spłaty długu do dochodów wyniosła 2,45%** (2,90% w roku 2023 r., 3,10% w 2022 r.), przy dopuszczalnej jej wielkości 15%. Obrazuje to poniższy rysunek

²³ w poprzednim roku budżetowym kwota ta wyniosła 4.676.284 zł

Rys. 11

Dokonane w roku sprawozdawczym spłaty rat spowodowały obniżenie zobowiązań miasta z tytułu zaciągniętych kredytów o 12,1 mln zł, natomiast z racji wyemitowania obligacji w wysokości 50,0 mln zł i zaciągnięcia pożyczki w kwocie 6.291.714 zł **wielkość zadłużenia** na 31.12.2022 wyniosła ogółem 112.191.714 zł. Wierzycielami zobowiązań miasta są:

➤ PKO BP.SA Kredyt	8.599.999 zł
➤ PKO BP.SA obligacje	65.000.000 zł
➤ Bank Gospodarstwa Krajowego obligacje	32.300.000 zł
➤ Bank Gospodarstwa Krajowego pożyczka	6.291.715 zł

PODSUMOWANIE

Realizacja budżetu miasta Sopotu na koniec 2024 roku wyniosła:

- ❖ w zakresie **dochodów** **495.336.441 zł**, co stanowiło 94,74% ich prognozy.
- ❖ w zakresie **wydatków** **544.803.376 zł**, co stanowiło 93,26% zakładanego planu.

Rok 2024 zakończył się deficytem budżetowym w wysokości –49.466.935²⁴. W roku 2024 nie została również wypracowana nadwyżka operacyjna a deficyt bieżący wyniósł -5.929.155 zł (w roku 2023 deficyt wyniósł -1,8 mln zł, w roku 2022 nadwyżka 16.051.762 zł)

Tab. VIII

wyszczególnienie	Dochody (w zł)	Wydatki (w zł)	Wynik (w zł)
bieżące	468.536.873	474.466.028	- 5.929.155
majątkowe	26.799.568	70.337.348	- 43.537.780
ogółem	495.336.441	544.803.376	- 49.466.935

Podsumowując realizację budżetu miasta w 2024 r. na podstawie przeprowadzonej analizy należy stwierdzić, że po raz drugi od 21 lat na koniec roku wystąpił deficyt operacyjny. To jest dowód na to, że sytuacja finansowa miasta nie należała do łatwych. Dochody bieżące rok/roku wzrosły o 13,59 % tj. o 57 mln zł, natomiast wydatki bieżące wzrosły o 14,49% tj. o kwotę 61 mln zł.

²⁴ deficyt w roku ubiegłym wyniosła 23,8 mln zł, w roku 2022 39,2 ml zł

Zrealizowane zostały wszystkie ustawowo nałożone na gminę zadania bieżące, zarówno własne jak i zlecone mimo tej trudnej sytuacji. Kontynuowana była dbałość o rozwój miasta jako miejsca uzdrowiskowego i turystycznego. Kładziono także nieprzerwanie duży nacisk na sferę społeczną poprzez cały szereg działań z zakresu pomocy społecznej i edukacji.

Miniony rok był rokiem trudnym z punktu widzenia finansowego, utrzymująca się na podwyższonym poziomie inflacja (3,6%) powodowała wzrost kosztów funkcjonowania miasta, kosztów energii, wymagająca była również sytuacja na rynku pracy (wzrost płacy minimalnej, presja płacowa pracowników), a także skutki zmian w dochodach samorządowych, znacząco wpłynęły na sytuację ekonomiczną samorządów i ich stabilność finansową.

W naszym mieście ta sytuacja spowodowała, że rok budżetowy zamknął się deficytem budżetowym, co spowodowało konieczność emisji nowej serii obligacji na jego pokrycie. Posiadaliśmy także przychody w postaci wolnych środków z lat poprzednich co pozwoliło na utrzymanie na stabilnym i bezpiecznym poziomie finansów miasta.

Przestrzegany był jeden z najważniejszy wymogów ustawy o finansach publicznych określony w art.44 ust.3 u.f.p.²⁵ zgodnie, z którym wydatki publiczne winny być dokonywane w sposób celowy, oszczędny i z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, a polityka finansowa ukierunkowana była na racjonalne gospodarowanie powierzonymi środkami publicznymi.

SKARBNIK MIASTA SOPOTU

Mirosław Goślicki

²⁵ ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2024.1530 z późn. zm).